

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/197/2021
Identifikačné číslo spisu: 2318204502
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2318204502.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej, a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobkyne Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej Z. Q., bývajúcej v A. Z. V. XXX, o zaplatenie 4.191,29 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 28Csp/10/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. mája 2020 sp. zn. 10Co/131/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 27. mája 2020 sp. zn. 10Co/131/2019 v jeho potvrdzujúcom výroku a rozsudok Okresného súdu Galanta zo 17. januára 2019 č. k. 28Csp/10/2018-108 vo výroku, ktorým zamietol žalobu v časti o zaplatenie úroku vo výške 15,9 % ročne z nezaplatenej istiny 4.191,29 eura od 27. apríla 2018 do zaplatenia, z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Galanta na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. januára 2019 č. k. 28Csp/10/2018-108 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 4.191,29 eur, úrok 235,10 eur, úroky z omeškania 2,73 eur a úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej istiny 4.191,29 eur od 27. apríla 2018 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.). Žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.). Rozhodol tak v zmysle § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObchZ“), § 52 ods. 1 a 2, § 121 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), § 1, 2, § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.129/2010 Z.z.“).

1.1. Žalobkyňa nárok uplatnila titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 0000000000037077 uzavretej so žalovanou, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 6.000,- eur s úrokovou sadzbou vo výške 15,90 % p.a. Z dôvodu, že žalovaná porušila svoju povinnosť splácať úver riadne a včas, žalobkyňa vyzvala žalovanú na úhradu omeškaných splátok vo výške 230,54 eur do 26. februára

2018 a upozornila ju na možnosť zosplatnenia celej pohľadávky. Z dôvodu opakovaného neplnenia zmluvných podmienok zo strany žalovanej žalobkyňa rozhodla o zosplatnení úveru dňa 26. apríla 2018. Žalovaná ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru uhradila sumu vo výške 1.808,71 eur. Súd dospel k záveru, že uzatvorená zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, pričom žalovaná si neplnila riadne a včas svoje povinnosti z nej vyplývajúce, preto ju zaviazal na úhradu žalovanej istiny, zosplatnených a neuhradených zmluvných úrokov vo výške 235,10 eur a úroku z omeškania z omeškaných splátok vo výške 2,73 eur ku dňu zosplatnenia úveru. V časti zmluvného úroku z omeškania vo výške 15,9 % ročne z nezaplatennej istiny vo výške 4.191,29 eur od 27. apríla 2018 do zaplattenia súd žalobu zamietol ako nedôvodnú s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR ÚS IV. 476/2012, v zmysle ktorého veriteľovi prináležia úroky z úveru len za čas do splatnosti dlhu. Zároveň zamietol žalobu aj v časti úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených zmluvných úrokov 235,10 eur od 27. apríla 2018 do zaplattenia z dôvodu, že pri omeškaní so zaplattením úrokov z omeškania nie je možné požadovať úrok z omeškania z dohodnutého úroku. Žalobkyni priznal úrok z omeškania z nezaplatennej úverovej istiny a z neuhradených splátok do zosplatnenia v zmysle § 517 ods. 1, 2 OZ vo výške 5 % ročne od 27. apríla 2018 do zaplattenia. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. mája 2020 sp. zn. 10Co/131/2019 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti o zaplattenie úrokov z omeškania 5 % ročne z nezaplatených úrokov 235,10 eura od 27. apríla 2018 do zaplattenia zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania 5 % ročne z nezaplatených úrokov 235,10 eura od 27. apríla 2018 do zaplattenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v zostávajúcej napadnutej zamietajúcej časti potvrdil. Výslovil, že žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v plnom rozsahu a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. K zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 388 CSP) pristúpil odvolací súd z dôvodu, že zmluvný úrok vyčíslený žalobkyňou vo výške 253,10 eur bol súčasťou anuitných splátok poskytnutého úveru do predčasného zosplatnenia, preto žalobkyni prislúchala táto nezaplattená časť dlhu aj s úrokom z omeškania. Vo zvyšnej časti napadnutého rozhodnutia sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že dohodnuté zmluvné úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť už iba úroky z omeškania. Z tohto dôvodu v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP). O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, a to v časti výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí uplatneného nároku zmluvných úrokov z dlžnej istiny po zosplatnení úveru do zaplattenia. Prípustnosť dovolania odôvodnila s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Mala za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v otázke, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to: „či v prípade spotrebiteľského úveru má veriteľ nárok na zaplattenie (zmluvného) úroku od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení úveru.“ Namietala, že odvolací súd v danej veci aplikoval nesprávny právny predpis, resp. právne predpisy nesprávne interpretoval. Podľa názoru dovolateľky nárok na zaplattenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení a to v zmysle § 497 a § 506 ObchZ. Dovolateľka uviedla, že v predmetnej otázke absentuje ustálená rozhodovacia súdna prax, napriek tomu poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 6Cdo 113/2018 z 30. júla 2019, v zmysle ktorého bol dovolacím súdom jednoznačne prijatý právny záver, že veriteľ má nárok na zmluvný úrok z úveru bez ohľadu na zosplatnenie dlhu, a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splattenia poskytnutých finančných prostriedkov dlžníkom. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zrušil, a zároveň, aby zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku v zamietajúcej časti uplatnených úrokov po zosplatnení úveru a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobkyňa, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je dôvodné, a preto je potrebné dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť v zamietajúcom výroku žalobou uplatnených zmluvných úrokov po zosplatnení úveru a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a 2 CSP, § 450 CSP).

6. Dovolatelka vyvodzovala prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

7. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že žalobkyňa označila za doposiaľ dovolacím súdom neriešenú právnu otázku „či v prípade spotrebiteľského úveru má veriteľ nárok na zaplatenie (zmluvného) úroku od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení úveru.“

8. Právne účinky dovolania nastávajú podaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Prípustnosť dovolania treba preto posudzovať podľa stavu v čase jeho podania. V posudzovanej veci žalobkyňa v dovolaní zákonom zodpovedajúcim spôsobom zadefinovala relevantnú právnu otázku (či nárok na zaplatenie zmluvného úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení), ktorá v čase rozhodovania odvolacieho súdu (27. mája 2020) nebola a v čase podania dovolania (24. augusta 2020) už bola dovolacím súdom vyriešená. Najvyšší súd predmetnú otázku riešil, a to rozhodnutím zo 16. júna 2020 sp. zn. 5 Cdo 42/2020.

9. V danom prípade dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania podaného tou istou dovolaateľkou - vid' napr. konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 4 Cdo 211/2020, 5 Cdo 42/2020, 5 Cdo 73/2020, 7 Cdo 118/2019, 7 Cdo 24/2021, 8 Cdo 221/2019, 8 Cdo 237/2019, 8 Cdo 135/2020, 9 Cdo 6/2020, 9 Cdo 123/2021, v ktorých dospel dovolací súd k zhodnému riešeniu právnej otázky vedúcej k záveru, že „v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí“. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 452 ods. 1 CSP už ďalšie dôvody neuvádza.

10. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru, od ktorého sa dovolací súd nepovažuje za dôvodné odkloniť, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd v tejto časti zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

11. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.